

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

תאריך: 27/11/2011

בפני: כב' השופט אסף זגורי

1

אלמוני

התובע:

נגד

הנתבעים:

1. פלונית
2. ב"כ היועמ"ש במשרד הרווחה

2

3

פסק דין

4

פתח דבר: א.

5

האם בירור התובענה על דרך של בדיקה גנטית, עלול לסכן את הקטין ואמו, לאור האפשרות, כי יימצא בסופו של יום, כי האב הרשום אינו אביו של הקטין וזאת לאור הרקע המגזרי, האתני והתרבותי של בעלי הדין?

8

9

האם סיכון זה עולה על "הצורך הממשי" בביצוע הבדיקה?

10

11

רקע עובדתי ודיוני: ב.

12

13

1. התובע והנתבעת הינם בני זוג לשעבר אשר נישאו זל"ז ביום 8/2/09 על פי הדין הדרוזי והתגרשו זמ"ז ביום 2/12/09.

15

16

2. ביום 18/10/09 נולד הקטין פלמוני (להלן: "הקטין"), אשר נרשם במרשם האוכלוסין כבנו של התובע.

17

18

3. התובע הגיש תביעה שכותרתה "אי אבהות" ועתר במסגרתה להורות על ביצוע בדיקת רקמות כדי לשלול באמצעותה את אבהותו של הקטין, לטענתו, הוא אינו אביו של הקטין, הואיל ובעת לידתו חלפו רק 8 חודשים מאז נישואיהם של הצדדים.

19

20

4. ב"כ הנתבעת טען, כי דין התביעה להידחות, שכן טובת הקטין מחייבת השארת המצב כפי שהוא כיום, ללא צורך בבדיקת רקמות.

21

22

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 עם זאת, בעמדת הנתבעת חלו שינויים, וביום 25/10/2010 הודיע ב"כ הנתבעת כדלהלן: .5
- 2
- 3 *י'לעניין הבקשה לבדיקת אבהות, אנו הגשנו בקשה לסילוק על*
- 4 *הסף. אני שוחחתי עם מרשתי היום בבוקר ואין לה התנגדות*
- 5 *לביצוע הבדיקה"*
- 6
- 7 גם בתסקירי סעד שהוגשו לתיק בית המשפט עלתה הסכמה של האם לביצוע בדיקה גנטית, .6
- 8 אך במסגרת הדיון האחרון הודיע ב"כ הנתבעת, כי היא מתנגדת לביצוע הבדיקה.
- 9
- 10 על מנת לבחון האם טובת הקטין מתיישבת עם עתירת האב ראיתי לנכון להזמין תסקיר .7
- 11 סעד מהעו"ס לסדרי דין באזור מגורי הצדדים.
- 12
- 13 ביום 27/2/11 נתקבל תסקיר סעד ראשוני, ומאוחר יותר ראיתי לנכון להזמין תסקיר סעד .8
- 14 משלים ואף נעניתי לבקשה לזימון העו"ס לסדרי דין לדיון, כך שתיחקר על תסקירה בידי
- 15 הצדדים ובית המשפט.
- 16
- 17 **הדילמה:** .ג
- 18
- 19 לאחר בירור המוך מן התבן, ברור לכל, כי שאלת מאזן הנזקים המרכזית העומדת לפתחי .9
- 20 בעניין זה היא זו: האם בירור התובענה על דרך של בדיקה גנטית, עלול לסכן את הנתבעת
- 21 והקטין, לאור האפשרות כי יימצא בסופו של יום כי האב הרשום אינו אביו של הקטין,
- 22 וזאת לאור הרקע המגזרי, האתני והתרבותי של בעלי הדין? והאם סיכון זה עולה על הצורך
- 23 הממשי בביצוע הבדיקה?
- 24
- 25 **הצגת החלופות העומדות לדיון:** .ד
- 26
- 27 סעיף 28ד(א) לחוק מידע גנטי, התשס"א - 2000 קובע כך: .10
- 28
- 29 "28ד. (א) בכפוף להוראות סעיף 28ה, הייתה אמו של הקטין, חסוי או
- 30 פסול דין רשומה במרשם האוכלוסין, על פי חוק מרשם האוכלוסין,
- 31 התשכ"ה - 1965, כמי שהייתה נשואה, בתוך 300 ימים שלפני יום לידת
- 32 הקטין, החסוי או פסול הדין, לאדם שממצאי הבדיקה עלולים לשלול
- 33 את אבהותו או לקבוע את אבהותו של אדם זולתו, לא יורה בית המשפט

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 על עריכת הבדיקה, אלא אם כן שוכנע שיש בעריכתה צורך ממשי
2 הגובר על פגיעה שעלולה להיגרם כתוצאה מהבדיקה.
3 (ב) בבוא בית המשפט להורות על עריכת בדיקה לפי סעיף קטן (א), יביא
4 בחשבו, בין היתר, שיקולים אלה:
5 (1) קיומו של חשש לפגיעה בקטין, בחסוי או בפסול דין, לרבות לפי דין
6 דתי, כתוצאה מהבדיקה;
7 (2) אפשרות לערוך את הבדיקה בדרך שתקבע את קשרי המשפחה, כך
8 שהפגיעה בזכויות הקטין, החסוי או פסול הדין, תצומצם או תימנע".
9
- 10 11. לאור הוראת חיקוק זו עלינו לשאול (להשיב), האם האב שכנע את בית המשפט בקיומו של
11 "צורך ממשי" הגובר על פגיעה שעלולה להיגרם כתוצאה מהבדיקה.
12
- 13 12. לצורך דיון והכרעה במאזן הנזקים והתועלות הצפויות לקטין מביצוע בדיקה גנטית, נבחנו
14 חלופות מרכזיות אלו:
15
- 16 12.1. האפשרות שתיערך בדיקה גנטית לבירור קשרי הורות ויימצא שהתובע מתאים להיות אביו
17 הביולוגי של הקטין. במקרה שכזה, התועלת היא בכך שיבוא סוף פסוק לשמועות שמפיץ
18 האב, כי הקטין אינו בנו וכן קיים סיכוי שיכונן קשר עם הקטין. זהו אותו "צורך ממשי"
19 (של הקטין ושל האב), לו טוען ב"כ התובע בטעונו השונים.
20
- 21 12.2. האפשרות שתיערך בדיקה גנטית לבירור קשרי הורות ויימצא שהתובע אינו מתאים להיות
22 אביו הביולוגי של הקטין. במקרה שכזה, יאבד הקטין אב רשום, יאבד זכות למזונות
23 ולירושה, והשמועה שהפיץ האב ביחס לקטין תהפוך לעובדה רשמית ומוכרת שעלולה לסכן
24 את הקטין ואמו במקרה הגרוע, ולפגוע קשות במצבו האישי ובמעמדו של הקטין, נוכח
25 השתייכותו העדתית.
26
- 27 12.3. האפשרות שלא תיערך בדיקה גנטית לבירור קשרי הורות; במקרה שכזה התובע ימשיך
28 להיות אביו הרשום של הקטין, ברם קיים החשש שימשיך להפיץ שמועות כי אינו אביו
29 הביולוגי.
30
31
32
33

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

ה. תסקירי הסעד ועדותה של העו"ס לסדרי דין:

13. במסגרת תסקיר הסעד הראשונה קבעה העו"ס לסדרי דין כך:

"... מדובר בחברה ערבית מסורתית ופטריכרכאלית חשיבות עליונה לקביעת מעמדו של הפרט היא בשייכות שלו למשפחתו, גם כאשר האב מסרב להכיר בו ולהתראות עמו, הקטין נשאר בנו ושייך למשפחה, יש לו מעמד שווה בחברה"

ובהמשך:

"במידה והבדיקה תאושר והתוצאה תהיה שלילית, זה עלול לחשוף את האישה וילדה לסכנות פיזיות ממשיות בנוסף לנידוי חברתי והדתי, הילד עלול לאבד הרישום במשרד הפנים, שם האב והמשפחה וזה יפגע בזכויותיו הכלכליות והאחרות של הקטין, הקטין ייפגע באופן קשה ביותר ייגזר גורלו לילד מנודה ודחוי ללא אב, סטיגמה קשה מאוד מבחינה חברתית, לא יקבלו אותו בחברה לא אנשי דת ובבוא היום לא יוכל להתחתן עם בחורה דרוזית נורמלית, במצב כזה אישור הבדיקה הנה הרת אסון מבחינת הקטין ופגיעה בעיקרון טובת הקטין."

14. ביום 28/6/2011 נתקבלה תגובה מטעם היועמ"ש לפיה הוא מתנגד לביצוע הבדיקה:

"טובת הקטין אינה עולה בקנה אחד עם תביעת האב לקביעת אי אבהות לקטין."

15. לאור עמדת העו"ס ובא כוח היועמ"ש נתקיים דיון במעמד הצדדים ובמסגרתו הגיעו ב"כ הצדדים להסכמה לפיה ייערך תסקיר משלים בדבר מאזן הנזקים הצפויים לקטין, במקרה שבו תיערך בדיקה גנטית והתוצאה תהא שלילית לעומת מקרה שבו לא תתברר התביעה, אך התובע יטען ברבים כי הקטין אינו בנו. ההסכמה קיבלה תוקף של החלטה והוזמן תסקיר משלים וכן הוזמנה העו"ס לסמור עדותה.

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

16. במסגרת התסקיר המשלים דיווחה העו"ס לסדרי דין, כי הקטין מוכר בכפר כבנו של התובע, וכמי שמשתייך למשפחת האב הרשום. גם אם יגדל הקטין בנתק מן האב ומבני משפחת האב, הדבר לא ישפיע על מעמדו ולא יפגע בו, שכן ישנם קטינים אחרים במצב דומה. עוד מסרה העו"ס, כי גם אם האב הרשום יפרסם ברבים שאינו אביו של הקטין, לא יהא בכך משום פגיעה משמעותית ומתמשכת ביחס לקטין; שכן, ישנן שמועות רבות בכפר, אך כל עוד הרישום לא שונה בתעודת הזהות, השמועות תישארנה בגדר שמועות. זאת ועוד, העו"ס לסדרי דין דיווחה, כי האב מוכר כאיש לא אמין בכפר ולכן נטתה לקבוע, כי עם חלוף הזמן, גם שמועות שיפיץ התובע, אם יפיץ, תשככנה.

17. מנגד, חיוותה העו"ס לסדרי דין את דעתה החד משמעית, כי החלופה הגרועה ביותר מבחינת הקטין היא באם תתברר תביעת האבהות בדרך של בדיקה גנטית, עם אפשרות שהאב הרשום לא יימצא אביו בבדיקה זו. במקרה שכזה קובעת העו"ס לסדרי דין באופן חד משמעי כך:

"מצב זה הינו גרוע ביותר עבור הקטין, מצב שבבדיקת האבהות יתברר שאלמוני אינו האב, הקטין יאבד את שם משפחתו, את השייכות שלו, יידחה באופן מוחלט מהקהילה היום ולתמיד, לא יהיו לו חברים ולא יבקרו אצלו, בבוא היום לא יינשא לבחורה דרוזית, נזקים אלו יהיו היום ובעתיד בנוסף לסיכון חיים ממשי לקטין ולאמו על רקע חילול כבוד משפחה."

ובהמשך:

"לאור זאת, במאזן נזקים עבור הקטין המצב הקשה ביותר עבורו הוא לערוך את הבדיקה והתוצאה תהיה שלילית. מצב זה הרה אסון ויפגע בקטין בצורה קיצונית ועלול לסכן אותו ואת האם פיזית"

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

18. במסגרת הדיון שנערך במעמד העו"ס לסדרי דין היא הגנה על עמדתה זו באומרה:

1
2
3 "בשבילי, גם אם אני מאמינה בכמעט 100% שיש חשש מעריכת
4 הבדיקה, יישאר לי חצי אחוז ואני לא יכולה לקחת את הסיכון הזה
5 ולסכן את הקטין בצורה בלתי הפיכה. אני בת להורים ערבים ואני
6 יודעת מה זה ילד ללא אבא, הוא לא יתקבל בכבוד באף מקום"

7
8 ובהמשך:

9
10 "ש. אנו יכולים להשאיר את המצב על כנו, הבן לא יידע מי אביו והוא
11 יכחיש את האבהות, האם זו טובת הקטין?
12 ת. מבחינתי כן, בגיל 18 אן יחליט אחרת, לבריאות. מבחינתי, איפה
13 שאני עובדת ואיך שלמדתי להגן על הקטין, זה עדיף".

14
15 ועוד העידה העו"ס:

16
17 "... ברגע שאנו עורכים בדיקה, יש תשובה עובדתית כן או לא, וזו במצב
18 לגמרי אחרי, וזה אומר שהילד הזה שאין לו אבא הוא נדחה ואף אחד לא
19 יקבל אותו. יהיה לו עתיד גרוע ביותר. ברגע שהמצב נשאר איך שהוא...
20 אומר כי בכפר אין שמועה חזקה שהוא לא אביו של הקטין, אם הוא
21 מכיר את הקטין או לא זה בגדר שמועה. בכפרים אחרים גם יש שמועות
22 וזה לא נתפס כעובדה, לא קבענו את העתיד שלו ברגע שיש שמועה.
23 הקטין יגדל, יתחבר לילדים אחרים, יהיה בבית ספר, ותמיד יגידו שאביו
24 ואמו לא ביחסים טובים, אבל לא יגידו שהוא כבשה שחורה, אבל ברגע
25 שתהיה עובדה גמרנו אותו מכל הבחינות. אף בית לא יסכים שהקטין
26 יהיה בקשר עם בנו. עלול להיות מצב שיקום גברתן בתוך העדה שיחליט
27 שלא ייתכן שתהא אם לקטין שזהות אביו אינה ידועה והוא עלול לרצוח
28 אותה ואת בנה, גם אפשרות זו קיימת".

29
30 19. מאזן נזקים אחר שהטריד את בית המשפט נבע מהחשש שמא הקטין יגדל על ילדותו
31 ונערותו עם נראטיב מסוים אודות דמות אביו ובפועל לאחר שיבגר יחפוץ בביצוע הבדיקה
32 ואם יתברר אז כי האב הרשום אינו אביו, עלול להיגרם לו נזק נפשי ורגשי לא מבוטל. גם
33 בהקשר זה סברה העו"ס לסדרי דין, כי מדובר בחשש לנזק קטן יותר מאשר זה הצפוי
34 לקטין מבדיקה גנטית כיום שתוצאתה עלולה להיות אובדן אב רשום וכך היא הסבירה
35 עמדתה?

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

1 "הוא יגדל ויבחר מה לעשות, הוא יהיה בוגר יותר. הנזק עכשיו
2 יהיה גדול יותר באם תתבצע בדיקה ויימצא שהתובע אינו אביו.
3 כשאני משווה מצב היום שהקטין בן שנתיים לעומת גיל 18
4 כילד שאין לו אבא, הרבה יותר גרוע מהמצב שהוא לא יידע."
5

ו. דיון והכרעה בחלופות השונות:

7
8 20. אמנם כולנו תמימי דעים, כי אילו הייתה נערכת בדיקה גנטית והאב הרשום היה נמצא
9 כמתאים להיות אביו הביולוגי של הקטין, ובהתאם לכך היה מכונן קשר עמו ונוהג כפי
10 שהאב אמור לנהוג בבנו, היה הקטין נתרם מכך מאוד. אלא שאין כל בטחון או ערובה לכך
11 שהאב יאמץ הקטין לחיקו באם בדיקה גנטית תעלה ממצא כאמור. יש להדגיש, כי התביעה
12 הוגשה לאחר שהאב חויב במזונות בנו הקטין, כאשר שנה לאחר לידת הקטין, לא ראה לנכון
13 האב לנקוט בהליך מתאים. גם מדברי העו"ס עולה סקפטיות באשר למידת מחויבותו של
14 התובע לקטין, אף אם יימצא שזה בנו בבדיקה גנטית.
15

16 21. זאת ועוד, יש לזכור כי ישנה אפשרות שממצאי הבדיקה הגנטית עלולים להצביע כי התובע
17 אינו מתאים להיות אביו הביולוגי של הקטין ואז, יהווה הדבר מכה אנושה לקטין, שכן
18 הוא יוכתם בכתם חילול כבוד המשפחה ויהיה מי שאביו אינו ידוע. במקרה שכזה, העידה
19 העו"ס לסדרי דין, כי הוא יהא מנודה לחלוטין, כי כף רגלו לא תדרוך בביתם של שכניו
20 וחבריו, והדבר עלול להשפיע קשות על התפתחותו הרגשית.
21

22 22. אפשר להתווכח האם נזקיו הרגשיים של הקטין כתוצאה מאי עריכת הבדיקה והמשך חיים
23 בצל עננת השמועות עדיפה על גילוי האמת העובדתית, אף אם זו תמצא כי אביו הרשום של
24 הקטין אינו אביו. זהו מאזן נזקים יחסי הדן בנזקיו הרגשיים של הקטין. בהכרעה במאזן
25 נזקים זה, דומה שבנסיבות המקרה, טובת הקטין נפגעת פחות באם לא תתבצע הבדיקה,
26 אף אם חרושת השמועות ביחס לקטין תעמוד בעינה. בהקשר זה, אני מקבל עדות העו"ס
27 לסדרי דין, כי חקרה ומצאה בכפר, שהאב מוכר כאיש לא אמין. כן אני מקבל טענתה, כי כל
28 עוד יש אב רשום בתעודת זהות, גם אם תופץ השמועה, היא תישכח ותשכך עם הזמן ואין
29 זה דומה למצב בו נקבע בבדיקה גנטית כי הקטין אינו בנו של האב, ואינו משתייך
30 למשפחתו.
31
32

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

23. אם במסגרת "מאזן הנזקים הרגשי היחסי", טובת הקטין מטה הכף לעבר אי ביצועה של
1 הבדיקה, הרי שלא ניתן לחלוק על העובדה, כי מקום שעסקינן לא רק בנזקים רגשיים, אלא
2 גם בסיכון פיזי ממשי, הן של הקטין והן של אמו מקום בו תיערך הבדיקה ויימצא כי האב
3 הרשום אינו אבי הקטין, שוב אין מדובר בנזק יחסי כזה או אחר, אלא בנזק מוחלט, שעל
4 בית המשפט לעמוד על המשמר ולמנוע התרחשותו בכל דרך או אופן (גם אם הסיכויים לו
5 אינם גבוהים).
6
7
24. כאשר מציבים הדברים כך, דומה שעמדת העו"ס לסדרי דין המתנגדת לביצוע הבדיקה
8 הגנטית מחשש לשלום הקטין ואמו, הינה עמדה מהותית חשובה המדריכה את בית המשפט
9 ועומדת בקדמת הבמה מבחינת חשיבותה.
10
11
25. טוען ב"כ המלומד של האב, כי מדובר בתסקיר אבהות ראשון ויחיד עד כה של העו"ס
12 לסדרי דין ועל כן יש לבחון אותו בדחילו ורחימו. עוד הוא מוסיף וטוען, כי בשאלת מאזן
13 הנזקים הצפויים לקטין בכל אחת מהאפשרויות, חיוותה העו"ס לסדרי דין את דעתה
14 האישית ולא דעתה המקצועית לעניין הסיכון הנשקף לקטין במקרה שבו תתבצע בדיקה
15 גנטית ויימצא, כי אביו הרשום אינו אביו הביולוגי.
16
17
26. עוד הוסיף ב"כ האב, כי העו"ס טעתה בכך שייחסה משנה משקל ותוקף לאפשרות האמורה,
18 כאשר החשש מפני הפצת שמועה באזור מגורי הקטין, כי האב הרשום אינו אביו, מחזיקה
19 אותו בתוך עננה של ספקות, אי וודאות וסיכון לא פחות גבוה מאשר אילו תתבצע הבדיקה.
20
21
27. בהקשר זה, איני יכול להסכים לעמדת ב"כ האב ואני רואה לנכון להעדיף את ההגנה על
22 טובת הקטין כפי שנוסחה ונתפסה בידי העו"ס לסדרי דין.
23
24
28. מסכים אני, כי העו"ס לסדרי דין לא ביססה חששה לחיי האם והקטין במקרה של ביצוע
25 בדיקה גנטית שתוצאותיה שליליות, על מחקר מדעי כזה או אחר. עוד נכון שדבריה בדבר
26 הסכנה הצפויה לקטין (ולאמו) מבוססים על ניסיון חייה והשתייכותה האישית לאותו מגזר
27 אליו משתייכים בעלי הדין. אך בכך אין שום פגע או ליקוי. היפכא מסתברא, מדובר ביתרון
28 של העו"ס לסדרי דין, אשר סייע לה לחזק מסקנתה והמלצתה והיא רשאית הייתה לסמוך
29 מסקנתה גם על בסיס ניסיונה והיכרותה האישית את החברה הכפרית הערבית מכוח
30 השתייכותה האישית אליה.
31
32

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

1 29. במקרה זה יוצא איפוא, כי לא זו בלבד שיש מקום להעניק משקל רב לתסקיר העו"ס
2 לסדרי דין, משל היה זה "חוות דעת מומחה", אלא יש להתייחס במלוא הרצינות והחומרה
3 לחשש המועלה בתסקירה מפני פגיעה פיזית בקטין ובאמו.
4

5 30. בית המשפט העליון כבר קבע בעבר, כי יש להתייחס לתסקיר סעד כאל חוות דעת
6 מקצועית:
7

8 "לפקידי סעד יש מעמד מוכר ומוגדר בחיקוקים שונים - בכללם חוק האימוץ
9 וחוק הנוער (טיפול והשגחה) שכבר נזכרו - ומוקנות להם סמכויות בתחומים
10 רבים. תסקיר המוגש על ידי פקיד סעד לבית המשפט איננו, אמנם, בגדר
11 חוות דעת של מומחה, כמשמעה בסעיף 20 לפקודת הראיות [נוסח חדש]
12 התשל"א - 1971, אך, על פי הדין, עשוי פקיד הסעד ובדרך כלל גם נדרש -
13 לכלול בתסקירו גם את חוות דעתו. כך מתחייב מהוראת סעיף 2 לחוק הסעד
14 (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו - 1955: "2. רשאי
15 בית המשפט לצוות על פקיד סעד לחקור בעניין קטין ולחוות דעתו בתסקיר
16 בכתב". והוראה זו ביחס למהותו של התסקיר המתבקש, חלה, מכוח הדין,
17 על תסיק המוגש על ידי פקיד סעד בהליך שיפוטי שעניינו אימוץ (ראה סעיף
18 22 לחוק האימוץ). מיגון הנושאים בהם רשאי פקיד סעד לחוות דעתו,
19 במסגרת תסקירו, איננו מוגדר או מוגבל, ובעניינים המסורים לסמכותו, או
20 שבית המשפט מטיל עליו לחקור ולדרוש בהם, מותר לו - והוא אף מצופה -
21 לחוות דעה, לא רק בתחומי נושאים שיש לו בהם הסמכה פורמאלית, על
22 יסוד לימודים במסגרת מוסדית מוכרת, אלא גם בתחומים שקנה בהם ידע
23 וניסיון במסגרת עבודתו המעשית כפקיד סעד. איננו מוצא כל היגיון בהגבלת
24 הנושאים, בהם רשאי פקיד סעד לחוות דעה במסגרת תסקירו, ובלבד שיש
25 להם נגיעה לשאלות שהתסקיר מיועד להאיר. וגם על פי המבחנים
26 המקובלים לקבילות חוות דעת של מומחה, לפי סעיף 20 לפקודת הראיות,
27 תסקיר אשר כזה ראוי להתקבל (השווה: ע"א 745/82 שחר ואח' נ' בוד
28 ואח', פ"ד (2) 46, בעמוד 50; ע"פ 436/88 רבינוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד
29 מג(1) 553, בעמ' 555-556). לא למותר להזכיר, כי משקלו הראיתי של תסקיר
30 המוגש על ידי פקיד סעד, והמשקל שיש לייחס לחוות דעתו של פקיד הסעד,
31 בכל עניין ועניין, נתונים - ככל ראייה אחרת - לקביעתה של הערכאה
32 הדיונית" (ע"א 3554/81 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (לא
33 פורסם - 9/10/91)).
34

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 31. ככל שאין כל ראייה בעל משקל לסתירה של עדות מומחה ו/או עו"ס לסדרי דין ייטה בית
2 המשפט לאמץ את ממצאי התסקיר ומסקנותיו (רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה(2)
3 321, 332 (2001)), ע"א 3554/91 פלונית נ' היועמ"ש (לא פורסם - מיום 9/10/91); תמ"ש
4 (ראשלי"צ) 37671/08 ש.מ. נ' א.מ. (20/12/2009)).
5
6 32. במקרה דנן, זולת טענת ב"כ התובע, כי אף הוא משתייך לעדה הערבית ויכול להעיד דברים
7 שונים מהעו"ס לסדרי דין ולמעט הטענה, כי מדובר בתסקיר אבהות ראשון שהכינה העו"ס
8 לסדרי דין, לא נטענה כל טענה רצינית שיש בה כדי להצדיק קבלת עמדת האב והעדפתה על
9 עמדת העו"ס לסדרי דין.
10
11 33. למעלה מכך, יובהר כי האב לא הביא כל ראייה ו/או עדות לסתור את התיזה של העו"ס
12 לסדרי דין בדבר החשש מנוק בלתי הפיך שעלול להיגרם לקטין באם תבצע הבדיקה
13 וימצא שהאב הרשום אינו אביו.
14
15 34. כבר נפסק, כי בתחום הרגיש של דיני משפחה נדרש בית המשפט לגבש הכרעה, תוך שהוא
16 נעזר בתסקירים, אך מדריך עצמו בניסיון החיים, בשכל ישר, ברגישות והבנה למצבו
17 המורכב של כל אחד מן המעורבים, שכן בסופו של יום ההכרעה השיפוטית מתחת ידו של
18 השופט היא יוצאת ולא מתחת ידו של העו"ס לסדרי דין (תמ"ש (קריות) 3382/02 ז.ש. נ'
19 ז.ר. (30/8/2006)).
20
21 35. לאלה יש להוסיף ידיעות שיפוטיות כלליות של בית המשפט אודות מקרי רצח ופגיעה פיזית
22 על רקע חשש לחילול כבוד המשפחה בקרב המגזר הערבי והדרוזי ובפרט בקרב החברה
23 הכפרית. מנהלת מחלקת המחקר ההלכתי בלשכת ראש השופטים השרעיים, נגי'אח עמר,
24 אמרה בהקשר זה:

25
26 "רצח אישה על רקע (חילול) כבוד המשפחה הוא מן המורשות החברתיות
27 שמקורן בתקופת הג'אהיליה. הוא השתרש בשכלה ובמצפונה של החברה
28 לפני תקופות ארוכות מאוד, (לא צפוי שייעלם במהירה מתרבותה באמצעות
29 קמפיין בן שנה, שנתיים, שלוש או עשור. נדרשת פעילות מהירה ומאומצת
30 שתימשך עשורים רבים. השינוי החברתי הוא איטי מאוד - קל וחומר שינוי
31 [בנושא] שכל האנשים סבורים שהוא חלק מהוראות הדת, אף שבפועל הוא
32 אינו קשר לדת כלל. נדרש זמן ממושך לתיקון הקונספציה [ונדרש] זמן נוסף
33 לשנותה ולהסירה מן השכל והמצפון, אך חשוב שלא יימאס לנו, שלא
34 נתייאש ושלא ייפסקו מסעות ההתנגדות לתופעה השלילית הזאת הגורמת

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 עוול [...] השינוי יתבצע בסופו של דבר, אך אנו יודעים שעד אז יהיו קורבנות
2 רבים" (ראה:
3 <http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m00085.pdf>)
4
- 5 37. באותו נייר עמדה, דווח כי על פי דיווחי המשטרה, בין השניים 1998-2001 נפתחו 18 תיקי
6 חקירה על רקע רצח בשל חילול כבוד המשפחה. על פי נתונים שבידי עמותת נשים נגד
7 אלימות, בנצרת, בשנת 2001, נרצחו 54 נשים על רקע חשש לחילול כבוד המשפחה. על פי
8 דוברת הארגון הפמיניסטי - פלסטינאי, "אל פנאר", מונה דהאש, מתרחשים מדי שנה כ-
9 40 מקרי רצח של נשים במגזר הערבי על רקע חשד לחילול כבוד המשפחה (ראה גם: שרה
10 סקחפי, "רצח על רקע חילול כבוד המשפחה", **שיח משפט** (2008-2009)).
11
- 12 38. כבר נודעו מקרים של רצח על רקע חשש לחילול כבוד המשפחה שהיו מבוססים על הרבה
13 פחות מאשר ממצאי בדיקה גנטית שלמעשה עלולים לקבוע קיומו של חילול כבוד
14 המשפחה – הלכה למעשה.
15
- 16 39. בהקשר זה ראו גם מנאר חסן, "הפוליטיקה של הכבוד" הפטריארכיה, המדינה ורצח
17 נשים בשם כבוד המשפחה", **מין מגדר ופוליטיקה** (1999) (די זרעאלי, א' פרידמן, ה'
18 דהאן – כלב, ח' הרצוג, מ' חסן, ח' נוה, ס' פוגל – ביזאוי, עורכות), 267, הרואה את כבוד
19 המשפחה כ"חומת ביצורים שמאחוריה מתכנסים כל הכוחות המגבילים את חירותה של
20 האישה" (עמוד 303); במקום אחד היא מתארת רצח אשה על ידי בן דודה כיוון שסירבה
21 להפסיק לעשן, ובמקום אחר – על שסירבה לעבוד מחוץ לבית. כנעאן איחלאס נרצחה על
22 כך שנטלה בתפקיד מנהיגות; ורוצח צעיר מצטט את מי שרצח את אחותו, כי אמרה
23 "שאף אחד לא יאמר לי איך לנהוג" (ראו עמ' 302-303) (צוטט בע"פ 10828/03 נג'אר נ'
24 מ"י, (28/7/2005)).
25
- 26 40. כן ראו בהקשר זה ראה קביעת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בדבר קיומה של ידיעה
27 שיפוטית בדבר התנהגות מתלוננת החשודה כי עסקה בזנות, הרי שלאור השתייכותה
28 לעדה הבדואית היא, חשופה לפגיעה מיידית עקב חילול כבוד המשפחה (תפ"ח (ב"ש)
29 1198-08 **מדינת ישראל נ' ס' א' (30/03/2011)**). וכן ראה אמירת בית המשפט העליון, כי
30 עבירות אלימות בתוך המשפחה לרבות עבירות כאלה על רקע כבוד המשפחה, הן –
31 למרבית הצער – **עדיין** חזיון נפרץ במקומותינו (ע"פ 7289/98 **סעיד פאחורי נ' מדינת**
32 **ישראל**, (29/6/2000)).
33

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 רוצה לומר, כי בעוד שידוע על אינספור מקרים של רצח על רקע **חשד** לחילול כבוד
2 המשפחה, אף מקום שמדובר היה בטפילת אשמת שווא, הרי מקום שבו יימצא כי אב
3 רשום אינו אבי הקטין במסגרת בדיקה גנטית, יהווה עובדה "לחילול כבוד המשפחה",
4 ומכאן שיש בכך משום העצמה שלא לומר הכפלה של הסיכון לחיי קטין ואמו, (ואף אם
5 מדובר בפגיעה באם ולא בקטין, יש בכך כדי לפגוע אנושות בקטין, כך שאינני רואה לנכון
6 להמעט מהחששות הנשקפים לקטין בכל אחד מהמקרים האפשריים)).
7
- 8 הנה כי-כן, בנסיבות שלפניי הידיעה השיפוטית ועמדת העו"ס לסדרי דין מתיישבים
9 ומפרים זו את זו. שתייהן אינן תומכות בחשיפת הקטין ואמו לסיכון באם תתבצע הבדיקה
10 המבוקשת על ידי האב. שתייהן נראות סבירות הרבה יותר מאשר טענות האב בדבר הצורך
11 בביצוע הבדיקה.
12
- 13 הידיעה השיפוטית אודות החשש לשלומם הפיסי של הקטין ואמו באם תותר עריכת
14 הבדיקה הגנטית ויימצא שהאב הרשום אינו אבי הקטין, בצירוף המלצת התסקיר ועדות
15 העו"ס לסדרי דין, מהווים גורם בעל משקל רב הרבה יותר אל מול יתר טיעוני האב
16 ומדובר למעשה בגורם המטה את הכף באחת.
17
- 18 **ו. סוף דבר – התוצאה:**
19
- 20 משהוכח בפניי, כי הפגיעה העלולה להיגרם כתוצאה מהבדיקה עולה לאין שיעור על כל
21 צורך ממשי של הקטין בביצועה ובפרט כאשר מדובר בחשש לפגיעה פיזית בקטין או
22 באמו, באם תתבצע הבדיקה, ראיתי לנכון להורות על דחיית התביעה לביצוע בדיקה
23 גנטית לבירור קשרי הורות.
24
- 25 זה המקום לציין, כי אין מקום אף לברר התביעה בדרך אחרת שאינה בדיקה גנטית, שכן
26 כל ממצא שיפוטי שיקבע כי התובע אינו אבי הקטין, יעמיד הקטין (ואת אמו) בסיכון
27 ממשי.
28
- 29 לפיכך, דין התביעה להידחות.
30
- 31 לפנים משורת הדין, ושעה שהצדדים היו מיוצגים במינוי של הלשכה לסיוע משפטי, לא
32 יחויב התובע בהוצאות הליך זה.

בית המשפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 22602-09-10 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 המזכירות תמציא פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור את התיק. 48
- 2
- 3 ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים.
- 4 ניתן היום, א' בכסלו, התשע"ב, 27 בנובמבר 2011 בהיעדר הצדדים.
- 5
- 6
- 7

אסף זגורי, שופט

חתימה

- 9
- 10
- 11
- 12
- 13

בית דין משפחה